

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

1.1.1 ความสัมพันธ์แบบ “ปมเงือก”: ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

งานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ไทย-ลาวในสื่อบันเทิงไทย: ศึกษากรณีการประกอบสร้างอัตลักษณ์ความเป็นลาวจากภาพยนตร์เรื่องหมากเตะโลกตะลึง”¹ ที่ผู้วิจัยต้องการทำการศึกษาขึ้น เกิดขึ้นจากความไม่สบายใจต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งที่สื่อมวลชนไทยได้นำเสนอเนื้อหา หรือ ภาพลักษณ์ในทางลบให้กับประเทศเพื่อนบ้านไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่งผ่านทางสื่อบันเทิงอย่างต่อเนื่อง อันส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น ภาพยนตร์เรื่อง “บางระจัน” (2543) ที่นำเสนอภาพลักษณ์พม่าที่เป็นศัตรูคู่อาฆาตกับไทยในอดีต ภาพยนตร์เรื่อง “โกสต์เกมส์ ล่าท้าผี” (2549) ที่นำเรื่องราวสะเทือนขวัญของโตนสะเลงสถานที่ที่ทรمانนักโทษในยุคเขมรแดงเรื่องอำนาจ มาเป็นสถานที่ในการเดินเรื่องเพื่อให้ตัวละครเข้าไปทำทายกับวิญญาณอาฆาตเหล่านั้น ภาพยนตร์เรื่อง “ท้าวสุรนารี” ที่เกือบจะมีผู้นำไปสร้างเพื่อเชิดชูวีรสตรีไทยแต่ถูกยับยั้งไปก่อน เนื่องจากเกรงว่าจะกระทบความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ลาว เพราะประวัติศาสตร์ช่วงนั้นมีการพาดพิงถึงเรื่อง เจ้าอนุวงศ์ กษัตริย์ของลาวเวียงจันทน์ที่ประวัติศาสตร์ไทยกล่าวหาว่าเป็นกบฏ แต่คนลาวกลับมองว่าการกระทำของเจ้าอนุวงศ์ที่กล้าประกาศอิสรภาพจากไทยนั้นเป็นการกระทำเชิงวีรบุรุษที่อนุชนรุ่นหลังของลาวควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง (กรุงเทพธุรกิจ, 22 พฤษภาคม 2549) และเมื่อเดือนพฤษภาคม พุทธศักราช 2549 ภาพยนตร์เรื่อง “หมากเตะโลกตะลึง” ได้สร้างความสัมพันธ์ไทย-ลาว ไปสู่ความตึงเครียดในระดับที่อาจเกิดความขัดแย้งรุนแรงได้ โดยสื่อมวลชนลาว และ “มะหาสาน” เว็บไซต์ยอดนิยมของลาว ได้เสนอข่าวและขึ้นกระตุกเกี่ยวกับภาพยนตร์เรื่อง “หมากเตะโลกตะลึง” ที่ได้ นำเสนอภาพลักษณ์ของคนลาวในเชิงดูถูกดูหมิ่นจนเกิดความเคลื่อนไหวในหมู่นักศึกษา สมาคมนักข่าวลาว และประชาชนชาวลาวในนครเวียงจันทน์ที่กำลังเตรียมการประท้วงครั้งใหญ่ ทำให้

---

¹ อ่านรายละเอียดความเป็นมาของความขัดแย้งไทย-ลาวในกรณีภาพยนตร์เรื่อง “หมากเตะโลกตะลึง” ได้ที่ภาคผนวก ก